

Endvidere vil den person, som de følsomme personoplysninger i dommen eller kendelsen angår, i et vist omfang blive hørt, før der træffes afgørelse om at give aktindsigt i de pågældende personoplysninger, jf. herved bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15 (forslaget til § 41 e, stk. 2). Den pågældende vil således have mulighed for at fremkomme med oplysninger, som kan føre til, at aktindsigten begrænses efter lovforslagets regler herom.

Hertil kommer, at afgørelsen om at give aktindsigt i disse tilfælde altid træffes af domstolene som led i deres judicielle virksomhed.

Endelig bemærkes, at fravigelsen af direktivets hovedregel med hensyn til behandling af visse følsomme personoplysninger alene angår domstolenes videregivelse af de pågældende personoplysninger til den, der anmoder om aktindsigt. Den, der har fået aktindsigt efter de foreslåede regler, er således undergivet alle persondatalovens (og dermed direktivets) almindelige regler.

6. Forholdet til menneskerettighederne

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 bestemmer, at enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang. Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis har kravet om offentlighed to hovedformål: dels at tilgodese parternes interesse i ikke at blive udsat for en hemmelig retspleje, dels at styrke offentlighedens almindelige tillid til retsvæsenet. Offentlighed gør retsplejen gennemskuelig (*transparent*) og bidrager dermed til artikel 6's mål om en retfærdig rettergang, der er et grundlæggende princip i et demokratisk samfund. Der henvises i øvrigt til betænkningen side 43-48.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 bestemmer, at enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter bl.a. ret til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra en offentlig myndighed. Udøvelsen af ytringsfriheden kan imidlertid underkastes sådanne betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund bl.a. for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspreddelse af fortrolige oplysninger, eller for at sikre domsmagtens autoritet eller upartiskhed.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 bestemmer bl.a., at enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv. Bestemmelsen forpligter bl.a. staterne til at beskytte mod uberettiget videregiv-

velse eller offentliggørelse af fortrolige oplysninger om private eller familiemæssige forhold.

Europarådets Ministerkomité har i juli 2003 vedtaget en rekommandation om formidling af oplysninger gennem medierne i forbindelse med straffesager (*Recommendation on the provision of information through the media in relation to criminal proceedings*). I rekommandationens præambel henvises bl.a. til den mulige konflikt mellem de interesser, der beskyttes af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikler 6, 8 og 10, og til et ønske om at styrke en informeret debat om beskyttelse af de rettigheder og interesser, der er på spil ved pressereportage i forbindelse med straffesager. Rekommandationen anbefaler bl.a. medlemsstaternes regeringer at gennemføre eller styrke alle foranstaltninger, som de anser for nødvendige med henblik på at gennemføre de generelle principper om formidling af oplysninger gennem medierne i forbindelse med straffesager, der er optaget som bilag til rekommandationen. Rekommandationen er en anbefaling til medlemsstaterne, og den ændrer ikke medlemsstaternes forpligtelser efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikler 6, 8 og 10.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med de nævnte konventionsbestemmelser og den nævnte Europarådsrekommandation. Lovforslaget medfører således en væsentlig udvidelse af offentlighedens adgang til aktindsigt i domme og kendelser i både civile sager og straffesager samt en væsentlig udvidelse af mediernes adgang til at offentliggøre domme og kendelser i civile sager og straffesager, samtidig med at adgangen til aktindsigt og offentliggørelse begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af bl.a. oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og virksomheders erhvervshemmeligheder.

7. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget indebærer, at offentlighedens indsigt i retsplejen udvides væsentligt. Det foreslås bl.a., at der som udgangspunkt skal være fri adgang til aktindsigt i domme og kendelser. Det må derfor forventes, at domstolene vil modtage flere anmodninger om aktindsigt i domme og kendelser end i dag, uden at det dog er muligt at give et skøn over det forventede antal anmodninger. Omvendt medfører lovforslaget, at domstolene vil modtage færre anmodninger om aktindsigt i andre typer dokumenter, jf. nedenfor.

Lovforslaget bevirker, at der sker en vis omfordeling af aktindsigtssager mellem domstolene og anklagemyndigheden. I lovforslaget lægges der bl.a. op til,